

Cito Volgsysteem primair en speciaal onderwijs

Spelling 3.0 groep 3

Afnamekaart E3 Voorbereiding en voorbeeldopgave

Lees ook goed de algemene aanwijzingen in paragraaf 2.2 en 2.3 van de handleiding.

Voorbereiding

- Verwijder eventuele spellingkaarten en andere spellinghulpmiddelen uit het zicht van de leerlingen.
- Zorg dat elke leerling een antwoordblad Spelling E3, een potlood en een gum of pen heeft.
- Zet lijnen op het bord zoals in de voorbeeldopgave of zet de digitale voorbeeldopgave klaar (op het digitale schoolbord). De digitale voorbeeldopgave vindt u op Cito Portal.

Voorbeeldopgave

De voorbeeldopgave neemt u in elk geval voorafgaand aan taak 1 af. Indien nodig kunt u nogmaals een voorbeeldopgave met de leerlingen doornemen voor de afname van taak 2.

Instructie bij de voorbeeldopgave bij toets E3

Voordat u de antwoordbladen uitdeelt, vertelt u de leerlingen kort wat er gaat gebeuren:
Jullie krijgen een blad waarop jullie kunnen schrijven. Ik ga zo dadelijk vertellen wat we gaan doen. Pak alvast een potlood en een gum (of een pen).

Vervolgens deelt u de antwoordbladen uit.

Als u klaar bent met uitdelen, vertelt u waar de leerlingen hun naam en groep moeten schrijven. Dan vervolgt u met:

Ik ga zo een zin voorlezen. Je hoeft die zin niet op te schrijven. Je schrijft alléén het woord op dat ik daarna nog een keer apart zeg. Het woord schrijf je op de schrijflijtjes onder 'Voorbeeld'. Ik zeg de voorbeeldzin: Rein krijgt geen hap meer op. Schrijf op: hap.

Je schrijft dan alléén het woord 'hap' op. De rest van de zin hoeft je niet op te schrijven. Er komt dus telkens maar één woord op de lijntjes te staan.

Kijk even naar het bord. Je ziet daar vier lijntjes staan. Dat zijn de schrijflijtjes die ook op je schrijfbord staan. Op die lijntjes schrijf je het woord. Kijk, ik zal het even voordoen. De zin was: Rein krijgt geen hap meer op. Schrijf op: hap.

Doe het voor op het bord. Vervolg:

Zo doen jullie dat ook op je schrijfbord. Schrijf maar op de lijntjes bij het voorbeeld: hap.

Controleer of iedereen het woord op de juiste plaats heeft geschreven. U vervolgt:

Goed zo. Als je per ongeluk een fout hebt gemaakt, dan kun je die fout verbeteren. Je gumt dan de fout uit en schrijft op wat het wel moet zijn. (Of: Je zet dan een streep door het foute woord. Je schrijft dan ernaast wat het wel moet zijn.)

Indien de hierboven beschreven wijze om fouten te corrigeren afwijkt van wat in uw groep gebruikelijk is, kunt u uiteraard uw eigen correctieprocedure aanhouden.

U sluit de instructie af:

Heeft iedereen het begrepen? Bij de volgende woorden help ik niet meer. Luister goed. Ik lees telkens éérst een zin voor. Daarna schrijf je het woord op dat ik nog een keer apart zeg. We beginnen bij opgave 1. Het woord schrijf je bij de 1. Hier komt de eerste zin.

U leest vervolgens één voor één de zinnen op van taak 1. Deze staan op het voorleesblad van de afnamekaart E3 taak 1. Na elke zin zegt u: *Schrijf op ...* (het betreffende woord).

Het is van belang dat u de woorden goed gearticuleerd en rustig uitspreekt, zonder dat u overdrijft. De afname is niet aan tijd gebonden. U werkt het dictee door in een tempo dat bij de groep past.

Laat de leerlingen na het maken van de taak de opgeschreven dicteewoorden nog eens nalopen. Als ze iets willen verbeteren, dan kan dat. Daarna haalt u de antwoordbladen op.

Afnamekaart E3 taak 1

Algemeen

- Plaats de leerlingen zodanig in het lokaal dat zij zelfstandig kunnen werken en zo min mogelijk worden gestoord. Zorg ervoor dat de kinderen niet afkijken of hardop de klanken van het gevraagde woord benoemen.
- Tijdens de afname mogen de leerlingen geen hulpmiddelen gebruiken en biedt u geen hulp. Past u ervoor op dat u geen suggesties geeft in de richting van het goede antwoord.
- Lees de woorden langzaam en duidelijk voor, op neutrale toon.
- Spreek bij het dicteren de woorden niet overdreven correct uit. Zo wordt in het woord 'beestje' de /t/ in het dagelijks taalgebruik niet uitgesproken. Doet u dit bij het dicteren dus ook niet.
- U mag de opgave alléén nog een keer herhalen als een leerling aangeeft dat hij/zij deze niet goed verstaan heeft (bijvoorbeeld door omgevingsgeluiden). Lees de opgave op precies dezelfde manier voor als de eerste keer.

Instructie voorafgaand aan E3 taak 1

Besprek voorafgaand aan taak 1 de voorbeeldopgave. Gebruik hiervoor de afnamekaart E3 Voorbereiding en voorbeeldopgave.

Voorleesblad E3 taak 1

Het voorleesblad met de dicteezinnen van E3 taak 1 vindt u op de achterkant.

Nakijkinstructie

- U vergelijkt de antwoorden van de leerling met de woorden op het voorleesblad.
- Het volgende rekent u goed:
 - Woorden met een gespiegelde letter, waarbij er geen andere letter ontstaat. Dit geldt bijvoorbeeld voor de j, g, t. Schrijft een leerling dus de 'g' in het woordje 'brug' gespiegeld, dan rekent u dit goed. De leerling beheerst de letters wel, maar niet de schrijfvaardigheid. Noteer dit wel als aandachtspunt voor deze leerling.
 - Woorden met een hoofdletter, of de hoofdletter nu aan het begin, aan het eind of op een andere plek in het woord staat. Ook als het hele woord in hoofdletters is geschreven, rekent u dit goed.
 - Woorden met spaties erin.
- Het volgende rekent u fout:
 - Woorden die anders gespeld zijn dan op het voorleesblad.
 - Overgeslagen opgaven.
 - Woorden met een gespiegelde letter waardoor een foutief geschreven woord ontstaat, bijvoorbeeld 'dril' in plaats van 'bril'. Hier is het namelijk niet duidelijk of dit een schrijfmotorisch spiegelbeeldprobleem betreft of een lettertekenverwisseling.
 - Woorden waarbij de letters van een tweetekensklank zijn omgekeerd, zoals bijv. *iu* in plaats van *ui* of *ue* in plaats van *eu*.
- Een woord wordt één keer fout gerekend als het fout gespeld is, ongeacht het aantal fouten dat de leerling in een woord gemaakt heeft.
- Elke keer als een leerling eenzelfde fout weer maakt (bijvoorbeeld de *eu* omgekeerd), wordt dit als aparte fout gerekend. Categoriefouten en fouten in het aanvankelijk schrijven worden dan pas écht zichtbaar.

Voorleesblad E3 Taak 1

Ik lees nu de zinnen voor. Schrijf telkens het woord op dat ik nog een keer zeg.

1	Milan is een beetje triest vandaag.	Schrijf op: triest
2	Omar springt over het muurtje .	Schrijf op: muurtje
3	De goochelaar bedacht een spreuk .	Schrijf op: spreuk
4	Mijn vader schreef onderaan de brief: 'Veel dank '.	Schrijf op: dank
5	De tolk leest de tekst goed door.	Schrijf op: tolk
6	Lotte heeft laatst haar verjaardag gevierd.	Schrijf op: laatst
7	Als je iets in een wenk doet, doe je het snel.	Schrijf op: wenk
8	In de klomp zat een wortel voor het paard.	Schrijf op: klomp
9	Er staat een mooie schaal op tafel.	Schrijf op: schaal
10	In het sprookje komt een fee voor.	Schrijf op: fee
11	Deze tulp bloeit erg mooi.	Schrijf op: tulp
12	Moeder eend zoekt haar kroost .	Schrijf op: kroost
13	Een harp is een snaarinstrument.	Schrijf op: harp
14	Haar stem klinkt best schel .	Schrijf op: schel
15	Marco heeft niets gewonnen.	Schrijf op: niets
16	Oud ijzer heet schroot .	Schrijf op: schroot
17	De vlam van de kaars beweegt door de wind.	Schrijf op: vlam
18	Gerst is een soort graan.	Schrijf op: gerst
19	Zijn laars is lek!	Schrijf op: laars
20	Papa neemt een slokje koffie.	Schrijf op: slokje

Afnamekaart E3 taak 2

Taak 2 neemt u bij voorkeur op een andere dag af dan taak 1. De afname verloopt op dezelfde manier als bij taak 1. Lees de algemene aanwijzingen bij taak 1 nog eens door.

Instructie voorafgaand aan E3 taak 2

U deelt de antwoordbladen van taak 2 uit en zegt:

We gaan nu weer een aantal opgaven maken, net zoals gisteren/eergisteren. Ik lees de zinnen voor en jullie schrijven het woord op dat ik nog een keer apart zeg.

Eventueel kunt u voorafgaand aan taak 2 de voorbeeldopgave bij taak 2 bespreken. Doe dit op dezelfde wijze als u bij taak 1 gedaan heeft. Gebruik hiervoor de afnamekaart E3 Voorbereiding en voorbeeldopgave. De voorbeeldopgave bij taak 2 is:

*Hanneke heeft een mooie **staart**.*

Schrijf op: staart

Voorleesblad E3 taak 2

Het voorleesblad met de dicteezinnen van E3 taak 2 vindt u op de achterkant.

Nakijkinstructie

Volg bij het nakijken de aanwijzingen op de afnamekaart van E3 taak 1.

Voorleesblad E3 taak 2

Ik lees nu de zinnen voor. Schrijf telkens het woord op dat ik nog een keer zeg.

1	Jaap en Anton zijn broers van elkaar.	Schrijf op: broers
2	Er zit een korst op het wondje.	Schrijf op: korst
3	Jasper maakt de opgaven in zijn schrift .	Schrijf op: schrift
4	We zitten op een mooie plaats .	Schrijf op: plaats
5	Met één worp gooit hij alle kegels om.	Schrijf op: worp
6	Dit type steen noem je kwarts .	Schrijf op: kwarts
7	De vlieg zoemt heel hard.	Schrijf op: vlieg
8	De juf kwam dezelfde middag nog langs .	Schrijf op: langs
9	De schurk zit in de cel.	Schrijf op: schurk
10	De rivier loopt dwars door de stad.	Schrijf op: dwars
11	Een kluns is een onhandig iemand.	Schrijf op: kluns
12	Deze flat is het hoogst .	Schrijf op: hoogst
13	De tas ligt nog op de bank .	Schrijf op: bank
14	Er zit een lampje in het horloge.	Schrijf op: lampje
15	Een prul is eigenlijk rommel.	Schrijf op: prul
16	De arts verzorgt de wond.	Schrijf op: arts
17	Hij rende hard naar het eerste honk .	Schrijf op: honk
18	Een miertje is heel klein.	Schrijf op: miertje
19	Door de hete pan heeft zij een blaar op haar hand.	Schrijf op: blaar
20	Sara gaat op vakantie naar een warm land.	Schrijf op: warm